

AGENDA

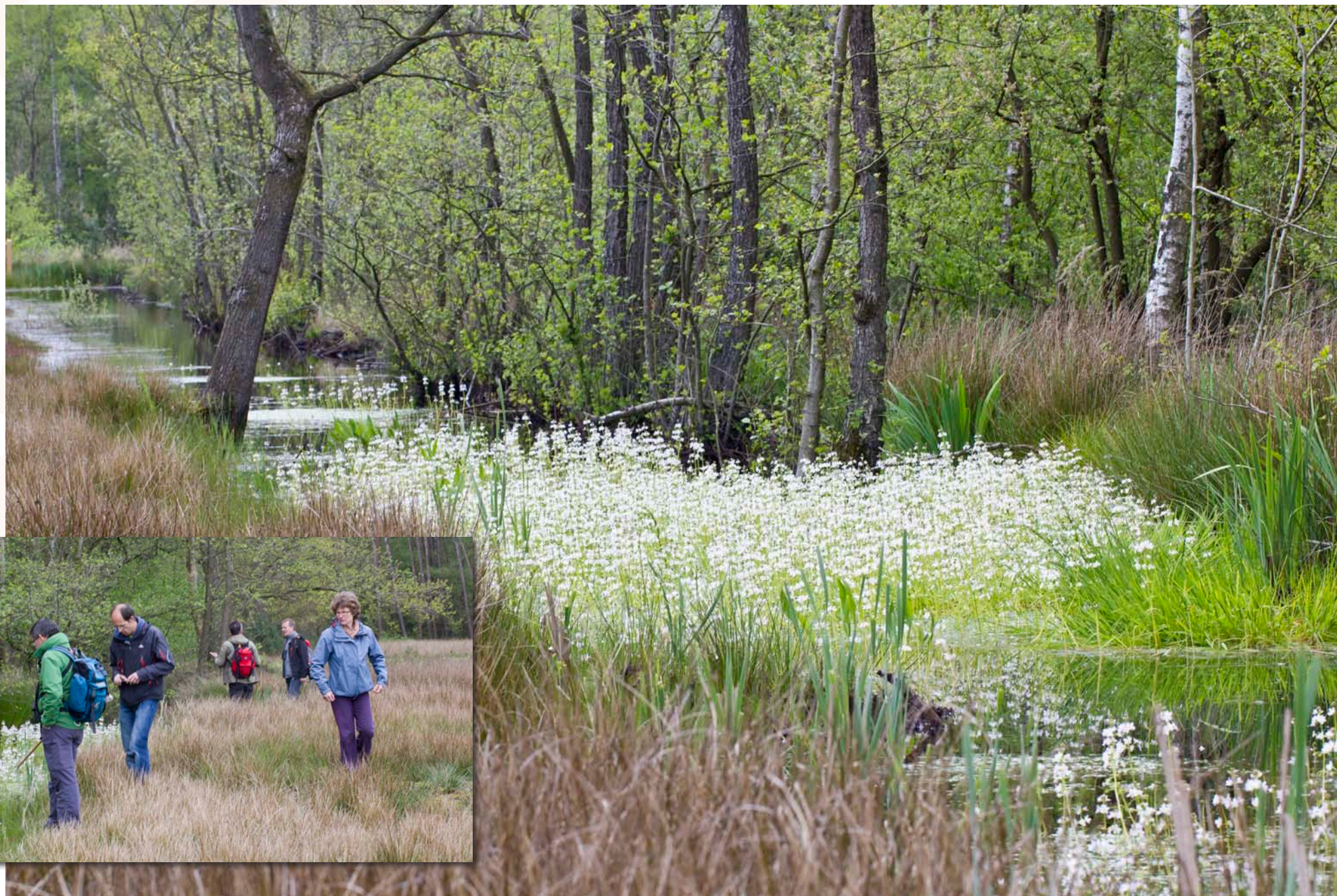
- * verslag vergadering 3 april 2017 - *opmerkingen*
- * terugblikken 2017
 - * activiteiten Libellenwerkgroep Waasland
 - * jaarverslag - Wakona
 - * communicatie
 - * zin in natuurstudie
- * projecten
 - * *Stropersbos* *Brigitte Van Passel*
 - * *Meetnetten* *Frank Cornelis, Chris De Buyzer, Kris Peeters, Tom Vermeulen*
 - * *Andere*
- * agenda 2018
- * varia

TERUGBLIKKEN - activiteiten libellenwerkgroep Waasland

- 1 mei *Stropersbos Oost* *verkenningwandeling*
- 17 juni *Hamputten - Durmemeersen* *op zoek naar Weidebeekjuffer*
- 22 juli *De Wilde Landen* *op zoek naar Zuidelijke heidelibel*
- ism LVV *excursie De Linie - De Fondatie*
LVV *excursie Stropersbos - De Wilde Landen*
sfeerbeelden en verslag op website www.odonata.be/nieuws/

🌿 1 mei 2017 - Stropersbos Oost - verkenning

🌿 17 juni 2017 - Durmemeersen-Hamputten - *op zoek naar de weidebeekjuffer*

TERUGBLIKKEN - jaarverslag Wakona-werkingsgebied 2017

 41 soorten - 19 juffers / 22 echte libellen

Noordse witsnuitlibel werd niet afzonderlijk opgenomen (*libel spec*) wegens 'nog niet te beoordelen'.

wakona.waarnemingen.be			2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Weidebeekjuffer	Calopteryx splendens	A	2	31	10	23	17	30	*
Gewone pantserjuffer	Lestes sponsa	A	8	14	15	20	77	42	*
Tangpantserjuffer	Lestes dryas	Z	4	2	2	2	4	11	*
Zwervende pantserjuffer	Lestes barbarus	Z	3	4	9	15	65	72	*
Tengere pantserjuffer	Lestes virens	Z	16	13	9		46	43	*
Houtpantserjuffer	Chalcolestes viridis	A	121	109	151	114	194	137	*
Bruine winterjuffer	Sympecma fusca	VA	27	42	34	42	66	441	*
Lantaarntje	Ischnura elegans	A	200	213	219	299	475	650	*
Tengere grasjuffer	Ischnura pumilio	VA	18	5	10	17	86	44	*
Watersnuffel	Enallagma cyathigerum	A	74	53	59	82	143	472	*
Variabele waterjuffer	Coenagrion pulchellum	VA	16	32	30	32	35	80	*
Azuurwaterjuffer	Coenagrion puella	A	114	161	166	194	291	305	*
Gaffelwaterjuffer	Coenagrion scitulum	VA	8	19	25	51	80	71	*
Grote roodoogjuffer	Erythromma najas	A	37	64	61	90	92	134	*
Kleine roodoogjuffer	Erythromma viridulum	A	24	29	46	50	108	113	*
Kanaaljuffer	Erythromma lindenii	VA	6	10		12	60	37	*
Vuurjuffer	Pyrrhosoma nymphula	A	60	109	110	107	87	115	*
Koraaljuffer	Ceriagrion tenellum	VA	15	11	5	12	6	15	*
Blauwe breedscheenjuffer	Platycnemis pennipes	A	55	53	47	75	89	144	*

*libellenwaarneming = waarneming van een soort op een bepaalde dag op een bepaalde plaats door een waarnemer

wakona.waarnemingen.be			2012	2013	2014	2015	2016	2017	
Paardenbijter	Aeshna mixta	A	185	187	273	210	449	320	*
Zuidelijke glazenmaker	Aeshna affinis	ZZ			1	1	4	2	*
Vroege glazenmaker	Aeshna isoceles	Z	11	21	39	53	124	139	*
Bruine glazenmaker	Aeshna grandis	VA	10	23	17	13	46	47	*
Blauwe glazenmaker	Aeshna cyanea	A	44	81	71	64	87	83	*
Grote keizerlibel	Anax imperator	A	80	124	152	224	268	316	*
Zuidelijke keizerlibel	Anax parthenope	Z	1	7	7	19	8	15	*
Glassnijder	Brachytron pratense	VA	5	8	23	15	40	63	*
Plasrombout	Gomphus pulchellus	VA	11	4	11	10	19	22	*
Smaragdlibel	Cordulia aenea	VA	5	13	23	24	42	76	*
Viervlek	Libellula quadrimaculata	A	25	49	76	103	113	201	*
Platbuik	Libellula depressa	A	50	45	60	85	87	72	*
Bruine korenbout	Libellula fulva	Z	23	34	33	51	47	83	*
Gewone oeverlibel	Orthetrum cancellatum	A	131	153	199	358	374	655	*
Beekoeverlibel	Orthetrum coerulescens	Z				2	1		*
Zuidelijke oeverlibel	Orthetrum brunneum	ZZ		1			1		*
Venwitsnuitlibel	Leucorrhinia dubia	Z						1	*
Zwarte heidelibel	Sympetrum danae	VA	12	14	12	4	25	5	*
Bloedrode heidelibel	Sympetrum sanguineum	A	115	200	238	276	589	791	*
Zwervende heidelibel	Sympetrum fonsolombii	Z	5	10	5	55	6	78	*
Bruinrode heidelibel	Sympetrum striolatum	A	158	103	180	119	433	213	*
Steenrode heidelibel	Sympetrum vulgatum	Z	21	42	22	25	45	72	*
Zuidelijke heidelibel	Sympetrum meridionale	ZZ		4	1	2	5	6	*
Vuurlibel	Crocothemis erythraea	VA	33	37	44	116	54	163	*
Juffer spec.	Zygoptera spec.	A		2	5	8	8	7	
Heidelibel spec.	Sympetrum spec.	VA	11	11	19	17	25	6	
Libel spec.	Anisoptera spec.	A	1	5	13	15	9	18	
TOTAAL AANTAL LIBELLENWAARNEMINGEN *			1745	2152	2532	3106	4930	6410	
TOTAAL AANTAL SOORTEN			38	40	39	40	42	41	43

- ✧ Dit brengt het totaal waargenomen soorten in het Wakona-werkingsgebied in de periode 2012-2017 op **43**.
- ✧ Het aantal ingebrachte waarnemingen stijgt elk jaar, heeft mogelijk te maken met de manier van ingeven. (streeplijsten, route, ...)
De libellenwaarnemingen begonnen vroeger dan vorige jaren met een piek in juni. De aanhoudende droogte had een effect op de waarnemingen vooral in augustus/september.

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
januari		1				
februari		1				
maart	60		1	3	2	
april	108	21	72	144	10	18
mei	1436	552	361	408	218	229
juni	1627	926	943	536	457	352
juli	1407	1076	561	392	502	316
augustus	1328	1508	839	336	586	371
september	358	724	220	601	295	383
oktober	73	116	103	95	80	76
november	13	6	6	17	2	
december						
	6410	4941	3106	2532	2152	1745

analyse soort/gemeente

	Antwerpen	Berlare	Beveren	Hamme	Kruibeke	Lochristi	Lokeren	Moorbeke	Sint-Gillis-Waas	Sint-Niklaas	Stekene	Temse	Waasmunster	Wachtebeke	Zele	Zwijndrecht	
Azuurwaterjuffer-Coenagrion puella	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	15
Beekoeverlibel-Orthetrum coerulescens		x									x						2
Blauwe breedscheenjuffer-Platycnemis pennipes		x	x	x	x		x			x	x	x	x				9
Blauwe glazenmaker-Aeshna cyanea	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	15
Bloedrode heidelibel-Sympetrum sanguineum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16
Bruine glazenmaker-Aeshna grandis			x	x	x		x	x	x		x	x					8
Bruine korenbout-Libellula fulva	x	x	x	x	x		x		x			x					8
Bruine winterjuffer-Sympetma fusca	x		x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x		x	13
Bruinrode heidelibel-Sympetrum striolatum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16
Gaffelwaterjuffer-Coenagrion scitulum		x	x	x			x	x	x	x	x		x	x		x	11
Gewone oeverlibel-Orthetrum cancellatum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16
Gewone pantserjuffer-Lestes sponsa			x		x		x	x	x	x	x	x				x	9
Glassnijder-Brachytron pratense		x	x		x		x	x	x	x	x		x	x		x	11
Grote keizerlibel-Anax imperator	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	15
Grote roodoogjuffer-Erythromma najas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			14
Houtpantserjuffer-Chalcolestes viridis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	15
Kanaaljuffer-Erythromma lindenii		x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			12
Kleine roodoogjuffer-Erythromma viridulum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	15
Koraaljuffer-Ceriagrion tenellum		x	x		x				x		x	x				x	7
Lantaarntje-Ischnura elegans	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16
Paardenbijter-Aeshna mixta	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16
Plasrombout-Gomphus pulchellus		x		x	x		x		x		x	x	x				8
Platbuik-Libellula depressa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	15
Smaragdlibel-Cordulia aenea		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			13
Steenrode heidelibel-Sympetrum vulgatum			x	x	x		x	x	x	x	x			x			10
Tangpantserjuffer-Lestes dryas			x						x	x	x						4
Tengere grasjuffer-Ischnura pumilio		x	x		x		x	x	x	x	x	x	x			x	12
Tengere pantserjuffer-Lestes virens			x					x	x	x	x	x		x			7
Variabele waterjuffer-Coenagrion pulchellum		x	x		x		x	x	x	x	x	x		x			10
Venwitsnuitlibel											x						1
Viervlek-Libellula quadrimaculata	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x		x	14
Vroege glazenmaker-Aeshna isocles	x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x	x		x	13
Vuurjuffer-Pyrrhosoma nymphula	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	15
Vuurlibel-Crocothemis erythraea	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			14
Watersnuffel-Enallagma cyathigerum	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		x	14
Weidebeekjuffer-Calopteryx splendens		x	x	x	x		x			x			x	x	x	x	10
Zuidelijke glazenmaker-Aeshna affinis							x			x	x						3
Zuidelijke heidelibel-Sympetrum meridionale	x		x		x			x			x						5
Zuidelijke keizerlibel-Anax parthenope		x	x		x		x			x			x	x			7
Zuidelijke oeverlibel-Orthetrum brunneum		x									x						2
Zwarte heidelibel-Sympetrum danae			x		x		x		x	x	x			x	x		8
Zwervende heidelibel-Sympetrum fonscolombii	x		x		x		x		x	x	x	x	x	x		x	11
Zwervende pantserjuffer-Lestes barbarus		x	x		x				x		x			x		x	7
43 soorten in Wakona-werkingsgebied	21	32	38	24	36	18	35	29	35	34	40	31	27	31	7	24	

* TERUGBLIKKEN - communicatie

* website

Libellenwerkgroep Waasland beheert eigen webpagina's op de website van Wakona: <http://www.wakona.be/index.php/werkgroepen/libellen>

- **Opvolging libellenwaarnemingen** voor Wakona-werkingsgebied, Stropersbos, Kreen van Saleghem en Blokkersdijk.
- **Meetnetten** (nog te doen)
- **Activiteiten** met sfeerbeelden, evt kort verslag en link naar waarnemingen.
- **Publicaties**

* nieuwsbrief

Er werd een nieuwsbrief verstuurd op 31 januari en 29 april naar 55 bestemmingen. Daarnaast werden de deelnemers van de libellencursus van vorig jaar uitgenodigd voor de geplande activiteiten met een speciale (herinnerings)mail.

* presentatie - artikel - poster

- **presentatie 'Gebeten door libellen'** voor LAV Waasland-Noord
- **poster 'Samen ontdek je meer'** voor Wakona-natuurstudiedag

TERUGBLIKKEN - zin in natuurstudie

Een natuurpuntwerkgroep kan een financiële ondersteuning aanvragen bij het Natuurpunt secretariaat, dienst Studie. Het bedrag wordt toegekend op basis van je werking rond natuurstudie in het afgelopen jaar: de voorbije activiteiten, acties, inventarisaties, ... van je werkgroep.

Voor de werking 2016 ontvingen we 'als regionale werkgroep' **400 euro**. Dat bedrag was geboekt op de rekening van Wakona maar heb ik einde 2017 laten boeken op een eigen werkgroeprekening (bij Natuurpunt Studie). Dit heeft een aantal voordelen (zie bijlage).

Het rouwstukje voor Marc Gevers in naam van de Libellenwerkgroep Waasland werd via deze rekening betaald. Het bedrag op de rekening is op dit moment **320 euro**.

Voor de werking 2017 heb ik opnieuw een aanvraag 'zin in natuurstudie' ingediend

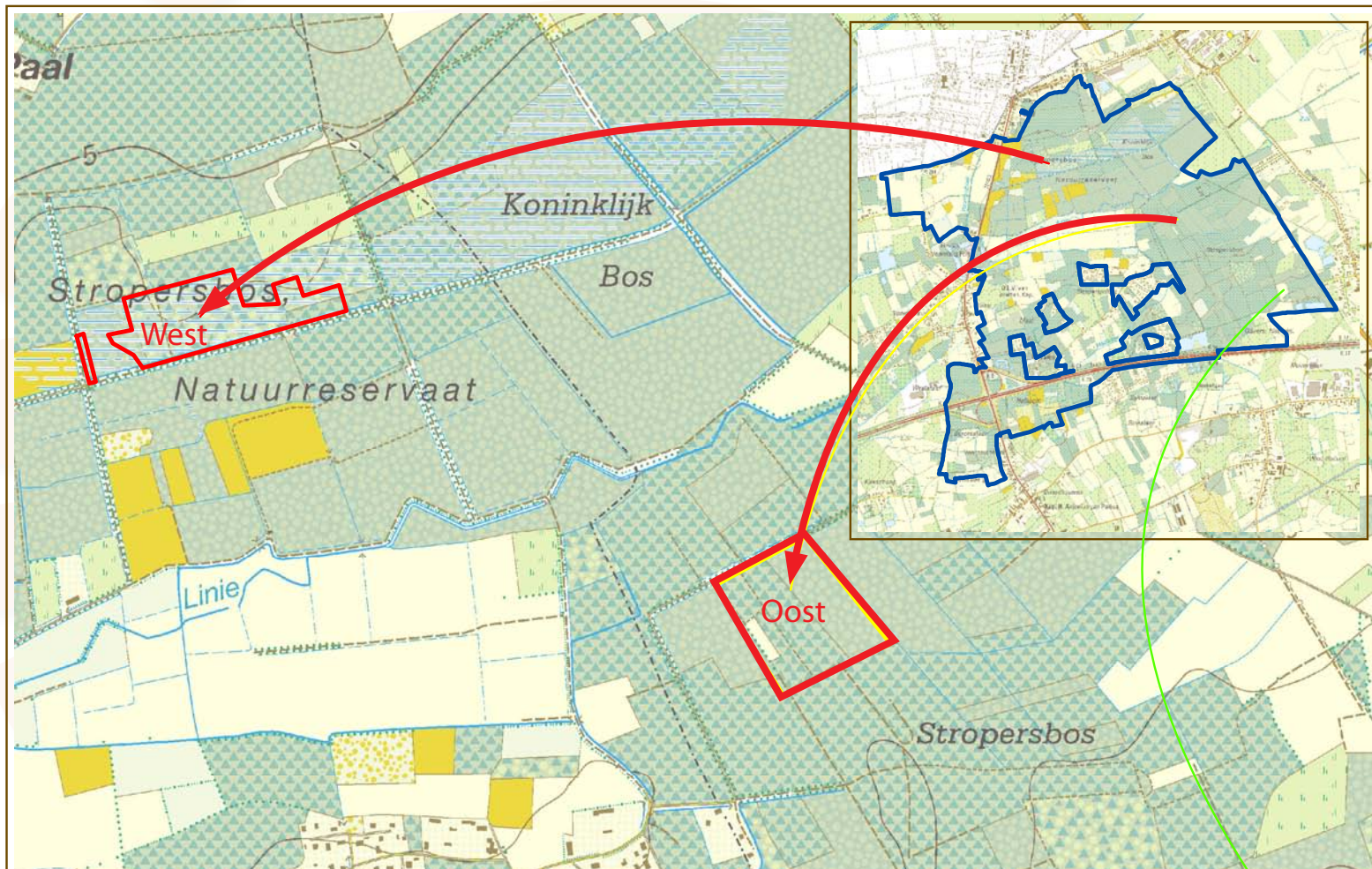
"Bedankt voor het inzenden van de aanvraag 'Zin in Natuur.Studie' 2017 voor Libellenwerkgroep Waasland. De aanvraag is goed ontvangen. Ik zie dat het invullen prima gelukt is. Dat brengt het eindtotaal op **500 euro**, een mooi bedrag! Eind deze maand worden de aanvragen nog ter goedkeuring voorgelegd aan onze Raad van Bestuur en ontvangen jullie vervolgens spoedig de betaling."

aankopen NP-winkel via de werkgroep = 20 % korting

PROJECT - Stropersbos

- Vanaf 2017, in de periode mei-september, een 14-daagse inventarisatie met beurtrol in het projectgebied West (Stropersbos West - Stekene) en het projectgebied Oost (Stropersbos Oost - Sint-Gillis-Waas).

Stekene - Stropersbos West- projectgebied

Stropersbos Oost - projectgebied 1-2

verwerking gegevens 2017

- De jaargegevens werden verwerkt in een pdf en is een aanvulling op het verslag 'Libellenfauna in het Stropersbos 2016'.
te downloaden via website www.wakona.be

3 nieuwe soorten in 2017; Venwitsnuitlibel (*Leucorrhinia dubia*),
Zuidelijke glazenmaker (*Aeshna affinis*) en Blauwe breedscheenjuffer
(*Platycnemis pennipes*).

Voor het Stropersbos (West & Oost) staat de teller op 41 soorten.

voorstel 2018

- Stropersbos West - Stropersbos Oost
 - * individuele waarnemingen soorten in gans gebied/projectgebied
periode mei - september / 14-daagse beurtrol
 - !!! speciaal uitkijken naar witsnuitlibellen

Venwitsnuitlibel - *Leucorrhinia dubia*

© Marian Kiefer

PROJECT - Meetnetten variabele waterjuffer - vroege glazenmaker

Donkmeer - variabele waterjuffer (Tom)

telling 1: 1 - 30 mei

telling 2: 1 - 30 juni

2017

Eksaarde De Linie - variabele waterjuffer (Tom)

telling 1: 1 - 30 mei

telling 2: 1 - 30 juni

2018 of 2019

Molsbroek - vroege glazenmaker (Tom)

telling 1: 20 mei - 10 juni

telling 2: 11 - 30 juni

2018 of 2019

Rupelmonde kreek en Bazelse polder - vroege glazenmaker (Frank)

telling 1: 20 mei - 10 juni

telling 2: 11 - 30 juni

2017

Groot Rietveld - variabele waterjuffer/vroege glazenmaker (Chris & Kris - Brigitte)

telling 1: 1 - 20 mei

telling 2: 21 mei - 10 juni

telling 3: 11 juni - 30 juni

2018

Kreken van Saleghem - variabele waterjuffer/vroege glazenmaker (Brigitte - Chris)

telling 1: 1 - 20 mei

telling 2: 21 mei - 10 juni

telling 3: 11 juni - 30 juni

2017

AGENDA 2018

- 17 maart ⇒ LVV Vlaamse libellenstudiedag
- LVV excursies ⇒ 08/05 - 26/05 Kinrooi - 28/05 - 09/06 Mol - 23/06 Averbode - 07/07 Terneuzen (Marian) - 21/07 - 21/08 - oktober libellenlarvenhuidjes
- 21 juli ⇒ Wakona soortenzoekdag in het Steengelaag (Stekene)
- 28 juli ⇒ Libellenwandeling in de Fondatie (Sinaai) - vzw Durme (Frank)
- vlinder- en libellenmonitoring in Polders van Kruibeke
elke 3° zaterdag van de maand / april - september / behalve in juli > 28 juli ipv 21 juli
(Koen Van der Aa : 0473/73.04.03)

 ... voorstellen, ideetjes

(Chris) Verkenning Groot Rietveld (Kallo) voor bepaling transect meetnet variabele waterjuffer en vroege glazenmaker.

(Tom) Enkele suggesties voor komend seizoen:

- ik denk dat er in het Antwerps havengebied nog het een en ander te ontdekken valt, ik bedoel aan 'onze kant van het water', van Doel tot Zwijndrecht*
- een ander weinig ontgonnen terrein is het westelijk krekengebied: Overslagpolder, Moerbekepolder, ... boven de expressweg*
- de omgeving van Overmere-donk en Berlarebroek met toch wat verrassende vondsten de voorbije twee seizoenen*

VARIA

 volgende vergadering - datum - invulling (wie wilt er iets presenteren) ...

